№ 195. Czwartek 27. Sierpnia 1863. Rok wydania 53.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego Excelencya minister stanu mianował dotychczasowego dyrygującego nauczyciela przy głównej szkole u Ś. Barbary w Krakowie, *Wojciecha Wojnarskiego*, dyrektorem tamtejszej szkoły normalnej.

Ministerstwo finansów podaje do wiadomości, że ogólna suma znajdujących się w obiegu drobnych pieniędzy papierowych wynosiła z końcem lipca r. b. 9,526.881 zł.

Część nieurzędowa.

Lwów, 27. sierpnia.

Ze sfery parlamentarnej donosi *Jen. Kor.*, że na dniu 24go b. m. zebrały się wszystkie pięć sekcyi *wydziału finansowego* dla rozpoczęcia obrad nad budżetem; niektóre z nich jednakże nie mogły przystąpić do obrad, ponieważ nie były kompletne. W pierwszej sekcyi zdawał sprawę baron *Tinti* o rubryce najwyższego dworu i kancelaryi gabinetowej, i w ogóle nie zmieniono nic w obudwu tych pozycyach.

O odbytej 24. b. m. konferencyi Książąt niemieckich nie przyniósł najnowszy telegram z Frankfurtu z 25. b. m. żadnych bliższych szczegółów. Słychać tylko, że kwestya dyrektoratu została już ostatecznie załatwiona, ale dziennik *l'Europe* powiada, że pozostaje jeszcze do rozwiązania kwestya prezydyalna. Zamknięcia kongresu oczekują z końcem bieżącego tygodnia, a dnia 25. b. m. miała się odbyć dalsza konferencya. Tymczasem zapewniają najnowsze doniesienia z Frankfurtu do dzienników wiedeńskich, że dzieło zjednoczenia postępuje coraz pomyślniej, i że nawet wrzaskliwa dysonancya, jaką najnowsze manifestacye *pruskie* chciały zakłócić dzieło reformy, nie zdaje się być groźną i nie może wcale zepsuć harmonii.

Po kilkodniowej przerwie otrzymaliśmy dziś wreszcie dwa numera warszawskiego *Dziennika powszechnego* z 21. i 22. b. m.; jednakże niema w nich nic zgoła uwagi godnego ani z Królestwa Polskiego, ani też z dawnych prowincyj polskich, a pod rubryką Rosyi figurują jeszcze głównie adresy wiernopoddańcze z rozmaitych gubernii. Także *Czas* wczorajszy nieprzynosi nic nowego z teatru powstania, prócz kilku szczegółów o niektórych dawniejszych drobnych starciach, jakie zdaniem *Czasu* zachodzą codziennie prawie na całej przestrzeni polskiego teatru wojennego, a częstokroć niedochodzą wcale do wiadomości powszechnej. Natomiast dowiaduje się *Jen. kor.*, że od czasu zniweczenia dwóch ostatnich wypraw z Krakowskiego i rozwiązania korpusu Chmielińskiego niema dotąd ani w województwie Krakowskiem ani też w Sandomierskiem żadnych znaczniejszych oddziałów powstańczych, i że prawdopodobnie złamane jest tam na dłuższy czas powstanie, a to nie tyle przez materyalne straty Polaków, ile raczej dla upadku ducha powstańczego. Temu zdaniu jednakże zaprzeczają najnowsze wiadomości *Czasu* z Sandomirskiego, podług których miało właśnie podnieść się tam powstanie w ostatnich czasach dla większego udziału w niem ludności wiejskiej. Nierównie lepiej zaś trzyma się powstanie podług doniesień *Jen. kor.* w Lubelskiem i na Podlasiu, w tak zwanem województwie Kaliskiem, w guberniach płockiej i augustowskiej; a na Litwie w guberniach kowieńskiej, grodzieńskiej, i mińskiej, także i w gubernii wileńskiej nie jest ono jeszcze bynajmniej zupełnie przytłumione.

Co do stanowiska Rosyi w obec kwestyi reformy Niemiec piszą z Petersburga do *Jener. Kor.* Wzniosłe zadanie zjednoczenia i wzmocnienia Niemiec, w którem podjął inicyatywę Cesarz Franciszek Józef z męzkiem, wspaniałomyślnem postanowieniem, zwraca tu podobnie jak wszędzie największą uwagę, i znajduje współczucie. Jeżeli myśl niemiecka śmiało i praktycznie schwycona dotknęła pewne tradycye co do brzegów Renu, to przeciwnie na wschodzie, żadna tradycya nie stoi na przeszkodzie współczuciu, które ta myśl wznieciła. Rosya nie pragnie ani brzegów Elby, ani Odry, potrzebuje przedewszystkiem spokoju, a w wzmocnieniu Niemiec nie upatruje ani wyzwania, ani wotum nieufności, ale owszem widzi w niem pożądaną rękojmię, i pojmuje dobrze, że silne i zjednoczone Niemcy są gwarancya utrzymania pokoju europejskiego. Podobnie jak Austrya, a po większej części z podobnych przyczyn Rosya pragnie, aby pokój powszechny, niezbędny do jej wewnętrznego spodziewanego rozwoju mógł być zabezpieczony, podczas gdy z drugiej strony wie dobrze, że rozdwojenia w łonie Niemiec głównie mogłyby narazić pokój na niebezpieczeństwo. Nie wątpliwem więc być się zdaje, że gabinet petersburski użyje swego wpływu u dworów niemieckich w duchu pojednawczym, i szczerze usiłować będzie przyczynić się do zmniejszenia różnicy w zdaniach między Berlinem a Wiedniem, naturalnie z zachowaniem wszelkich względów, jakie Rosya okazuje zawsze swemu wiernemu sprzymierzeńcowi. — Niespodziewana wiadomość, iż Król pruski zasiadł w kole Monarchów obradujących w Frankfurcie, sprawiłaby w Petersburgu bardzo miłe wrażenie.

Na *północno-amerykańskiej* widowni walki spodziewają się wkrótce nowych bitew. Podług telegramu z Nowego-Jorku z 14. b. m. stoi Lee między rzekami Rapidanem i Rappahannockiem, i sądzą, że będzie atakować Meadego równocześnie z frontu i z zaplecza. Kawalerya zaś południowców stoi w dolinie Senandoaku.

Monarchia Austryacka.

Kraków, 24. sierpnia. *(Doniesienia od granicy polskiej.)* Czterdziestu młodych ludzi, którzy dn. 18. b. m. udali się do Królestwa Polskiego w zamiarze połączenia się z jednym z większych korpusów powstańczych, a jeźliby można z Chmielińskim, powrócili nic nie sprawiwszy, ponieważ trzy dni błąkali się po lasach i nigdzie nie spotkali powstańców. Nie mieli oni osobnego wezwania od komitetu narodowego, lecz należeli do oddziału, który przeszedł granicę dn. 15. — Włościanie w Królestwie Polskiem otrzymali od władz rosyjskich pozwolenie grzebania powstańców poległych, jednak chowają zwykle 20 do 24 w jednym grobie.

Wiedeń, 25. sierpnia. *(Program przyjęcia Cesarza. — Wiadomości bieżące.)* Dnia dzisiejszego ma się odbyć w Wiedniu po zamknięciu publicznego, poufne posiedzenie rady gminnej. Ma ona naradzać się nad tem, jak przyjąć Najjaśn. Pana za powrotem z Frankfurtu, i jakie mają być w tym względzie poczynione przygotowania. Że w ogóle przyjęcie ma być uroczyste, zapadła już w tej mierze uchwała rady gminnej. Prawdopodobnie będzie dziś burmistrz żądać przyzwolenia potrzebnego kredytu i mianowania komitetu. Spodziewają się, że Cesarz przybędzie koleją północną. Jako tymczasowy program tej uroczystości podaja: Przyjęcie Cesarza ze strony rady gminnej, tudzież obecnych w Wiedniu radców państwa i deputowanych sejmu krajowego jako też duchowieństwa; utworzenie szpalerów z korporacyi i licznych towarzystw, tudzież z ludności w ogóle i z młodzieży w szczególności; powszechna iluminacya (do ozdobienia i oświetlenia ratuszu robią już przygotowania); pochód z faklami i muzyka po całem mieście.

Jak donosi *Gazeta wiedeńska*, przybył Jego Excelencya Namiestnik Galicyi hr. Mensdorff-Pouilly dnia 21. b. m. ze Lwowa do Pragi.

Rzadkim aktem dobroczynności uczczona została uroczystość urodzin Najjaśn. Pana w Gonobitz. Rodowity Gonobiczanin, pan *Franciszek Lamprecht*, który przed 36 laty jako ubogi czeladnik kuśnierski opuścił swoje miejsce rodzinne, a teraz stał się jednym z pierwszych i najzamożniejszych przemysłowców w Hamburgu, przybył niedawno do swego miasta rodzinnego, i w wilię uroczystości urodzin cesarskich oświadczył burmistrzowi, że ma zamiar uczynić coś dla ubogich miejscowych. Jakoż przeznaczył dla dwudziestu ubogich miejscowych sumę 40.000 zł. z warunkiem, ażeby zakupiono grunt i zbudowano stosowny szpital i dom ubogich, obracając na pokrycie kosztów pierwsze trzyletnie procenta od kapitału. A gdy zaraz potem wyszukano odpowiedni grunt i ułożono się o cenę kupna, złożył p. Lamprecht nietylko przeznaczone już 40.000, ale nadto jeszcze 10.000 zł., ażeby gmina przy urządzeniu tego zakładu mogła łatwiej pokrywać nieprzewidziane wydatki.

O wycieczce Jego Mości Cesarza z Frankfurtu donosi *Frank. Journal* co następuje: Moguncya, 21. sierpnia: Dziś zrana o godzinie 9. zapowiedziały wystrzały działowe przybycie Cesarza austryackiego do kasztelu. Tu dosiadł Cesarz konia i wjechał z Arcyksięciem Wilhelmem i swoją świtą przez most do miasta. Na wstępie do miasta powitała Go ludność nad Renem, w ulicach i ze wszystkich okien radośnemi okrzyki, które towarzyszyły Mu przez całą drogę aż do placu zamkowego, gdzie wystąpiły w paradzie wojska załogowe, a ztamtąd aż do pałacu gubernatora. Tu przedstawiano Cesarzowi szefów władz, i z każdym z nich rozmawiał Monarcha uprzejmie. Po śniadaniu pojechał Cesarz zwiedzić katedrę i fortyfikacye, a o godzinie 2. udał się do Bieberich na obiad do Księcia Nasauskiego. — Wiesbaden, 21. sierpnia: Cesarz austryacki odwiedził dziś wieczorem w towarzystwie Księcia, Księżny i świetnego orszaku na kilka chwil nasze miasto. U wjazdu ulicy Adolfa była urządzona brama tryumfalna, u której powitały dostojnego gościa gwardya miejska i towarzystwo śpiewaków. Ze wszystkich okien i balkonów powiewały chorągwie.

Francya.

Paryż, 23. sierpnia. *(Różne wiadomości.)* Do *Jener. Kor. austr.* piszą, że kongres monarchów niemieckich w Frankfurcie uważany jest przez dyplomatów francuzkich, za jeden z najważniejszych faktów teraźniejszości. Po zdumiewaniu się i niespodzianem

przerażeniu przychodzą reflexye polityczne, i dopóki nie będą wiadome cel i skutki zjazdu książąt, żadna z ważniejszych kwestyi europejskich zdecydowaną nie będzie. Ze strony Francyi zatem na dłuższy czas nie trzeba oczekiwać żadnego ważniejszego czynu. Nie można zaś nie zauważyć, jak opinia publiczna klaruje się na korzyść Austryi, i jak inicyatywa cesarska chlubnie uznaną bywa. Dzienniki najwięcej wpływu mające konstatują wielki postęp Austryi od czterech lat, starania wielkich mocarstw o przyjaźń odrodzonego Cesarstwa, podróże najznaczniejszych dyplomatów angielskich do Niemiec i t.p. Wiele jednak z tego co się myśli, nie śmie się wypowiedzieć.

Ostatnie noty dworów w sprawie polskiej miały być doręczone księciu Gorczakowi w dniu 19. b. m. Każda z nich odpiera zarzuty wicekanclerza właściwemi sobie argumentami, są zaś jednobrzmiące w konkluzyi, obstając przy dawniejszych propozycyach. Wypada więc czekać na postanowienie Rosyi, mającą zamknąć wielki ten rozhowor dyplomatyczny. Jeżeli Rosya przychyli się do rad mocarstw i zgodnie z życzeniem całej Europy prawom Polski zadość uczyni, w takim razie może skończyć tę wojnę, i usunąć może przeszkody tamujące wielkomyślne jej zamiary. W przeciwnym razie Cesarz Alexander przygotować się musi na większy jeszcze upadek moralnej swej władzy w Polsce, bo sama siła fizyczna dziś już nie wystarcza do uprawnienia w oczach ludów władzy nie uznanej. Rosya w takim razie sama weźmie na siebie odpowiedzialność i niebezpieczne skutki, a będąc w sprzeczności z opinią publiczną, starać się będzie musiała o utrzymanie się w swem odosobnieniu znacznemi ofiarami i uzbrojeniami.

Włochy.

(Różne wiadomości.) Do *Jen. kor. austr.* piszą z Genuy pod dniem 19. sierpnia, iż stronnictwo ruchu we Włoszech ma zamiar zupełnej reorganizacyi swego stowarzyszenia. Towarzystwo składać się ma na przyszłość z następujących wydziałów czyli komitetów: a) Wydział dla polityki i propagandy b) komitet specyalny dla Rzymu i Wenecyi c) wydział dla spraw wojskowych i uzbrojenia i d) wydział dla administracyi finansów i rachunkowości. Wydział zaś nieustający pod przewodnictwem Menottego Garibaldego, prowadzić będzie ciągłe korespondencye z delegowanemi towarzystw po całem włoskim półwyspie rozsianych. W okólniku odnoszącym się do takowej reorganizacyi znajduje się ustęp, iż do nowego tego towarzystwa demokratycznego przyjęci będą ci wszyscy, co pragną istotnej wielkości i niepodległości Włoch, bądź pod rządem monarchicznem, bądź pod rządem republikańskim. Uwaga ta odnosi się do Mazzinistów, którzy i w dawniejszem stowarzyszeniu „*Oswobodzenia Włoch*“ wielu mieli zastępców. Garibaldi ma być cierpiącym, więcej jeszcze pod względem moralnym niżeli fizycznem, widzi bowiem, iż rana w nodze przeszkadzać mu będzie na zawsze w zwykłych jego czynnościach. Syn jego Menotti udać się ma do Liwornu, a z tamtąd do prowincyj południowych, dla zdania ojcu swemu raportu o stanie rzeczy w tych stronach. W ogóle Menotti jest teraz wyłącznym plenipotentem ojca swego.

Z Civitavechia donoszą, iż Mazziniści znów ruszać się poczynają i ajenci ich pojawiają się często w państwie rzymskiem. Przed kilkoma dniami aresztowano w jednym hotelu w Civitavechia podróżnego, za paszportem angielskim z Malty przybyłego, udającego się za kupca. Przy przeglądaniu jego rzeczy, policya znalazła cały pakiet proklamacyj z podpisem Mazziniego a w skrzyneczce blaszannej pewien rodzaj prochu, w którym poznano proch przeznaczony do napełniania bomb Orsiniego. Aresztowanego odesłano do Rzymu pod eskortą żandarmów.

Niemcy.

Projekt aktu reformy związku niemieckiego.
(Ciąg dalszy.)

Dział III.

Zgromadzenie deputowanych związku.

Artykuł 16.

Skład zgromadzenia.

Zgromadzenie deputowanych związku powstaje przez delegowanie z ciał reprezentacyjnych każdego z państw niemieckich.

Składa się z 300 członków wybranych z tychże ciał.

Austrya wysyła do związku 75 członków rady państwa z pomiędzy tych, którzy pochodzą z krajów należących do związku niemieckiego, lub z pomiędzy członków sejmów krajowych na terytoryum związku.

Prusy wysyłają 75 deputowanych z pomiędzy reprezentantów niemieckich krajów związkowych na pruskim sejmie krajowym. Bawarya wysyła 27 deputowanych, Saksonia, Hanower, Wirtemberg wysyłają po 15, Baden 12, Elektorat heski 9, Wielkie księstwo heskie 9, Holsztyn i Lauenburg 5, Luxemburg i Limburg 4, Brunswik 3, Meklenburg-Schwerin i Meklenburg-Sztrelic razem 6, Nassau 4, Sachsen-Weimar 3, Sachsen-Meiningen, Sachsen-Koburg-Gotha i Sachsen-Altenburg po 2, Oldenburg 3, Anhalt-Dessau-Köthen, Anhalt-Bernburg, Schwarzburg-Sondershausen, Schwarzburg-Rudolstad, Lichtenstein, Waldeck, Reuss linii starszej, Reuss linii młodszej, Schaumburg-Lippe, Lippe, tudzież wolne miasto Lubeka, Frankfurt, Bremen, Hamburg po 1 deputowanym, a mianowicie z wszystkich tych państw z pośrodka ciał reprezentacyjnych *).

*) Hessen-Homburg jest tu wypuszczone, ponieważ nie ma reprezentacyi krajowej.

W państwach, w których jest zaprowadzony system dwu izb, wybiera pierwsza izba trzecią część, a druga izba dwie trzecie części deputowanych związku. Gdzie liczba deputowanych nie jest podzielną przez 3, tam rząd państwa postanowi, jak liczba reprezentantów ma być rozdzielona między obiedwie izby.

Artykuł 17.

Bliższe postanowienia względem sposobu utworzenia zgromadzenia.

Wybór deputowanych związku odbywa się w każdem państwie zaraz po zebraniu się reprezentacyi kraju w temże państwie. Obowiązuje na czas trwania mandatu w ciele reprezentacyjnem, które wybiera, jednakowoż nawet po upływie mandatu, lub rozwiązaniu ciała wyborczego nie traci wagi, póki nie nastąpi nowy wybór przyszłego zgromadzenia.

Osobista kwalifikacya członków ciała oborczego stanowi oraz o osobistej kwalifikacyi członków zgromadzenia deputowanych związku.

Na trzech deputowanych będzie obrany jeden zastępca. Te ciała wyborcze, które mają mianować mniej jak trzech deputowanych związku, wybierają po jednym zastępcy.

Reprezentacye państw nie mogą wiązać instrukcyami swoich deputowanych przy związku. Deputowani związku pobierają równe dyety i koszta podróży z kasy związkowej.

Artykuł 18.

Zwoływanie, odraczanie, rozwiązywanie zgromadzenia.

Zgromadzenie deputowanych związku będzie zwoływane do Frankfurtu regularnie co trzeci rok w miesiącu maju. Dyrektoryat za przyzwoleniem rady związkowej może je w każdym czasie zwołać na posiedzenie nadzwyczajne.

Dyrektoryat może orzec odroczenie zgromadzenia najwięcej na dwa miesiące. Mocą własnej uchwały zgromadzenie może odroczyć się najwięcej na 8 dni. W razie rozwiązania zgromadzenia dyrektoryat niezwłocznie zawezwie rządy związkowe do spiesznego zarządzenia nowych wyborów. Gdy nowe wybory zostaną ukończone, dyrektoryat zwoła zgromadzenie na nowo.

Rządy będą czuwać nad tem, aby izby w państwach nie obradowały jednocześnie z zgromadzeniem deputowanych związku.

Artykuł 19.

Wewnętrzne urządzenie zgromadzenia.

Zgromadzenie deputowanych związku wybiera swego prezydenta, swoich wiceprezydentów i sekretarzy.

Posiedzenia zgromadzenia są zawsze publiczne. W regulaminie spraw będzie oznaczone, pod jakiemi warunkami mogą się odbywać posiedzenia poufne.

Zgromadzenie sprawdza pełnomocnictwa swoich członków i orzeka względem przypuszczenia tychże.

Aby na zgromadzeniu mogły zapadać uchwały, potrzeba obecności przynajmniej dwóch trzecich części członków. Uchwały zapadają prostą większością głosów, o ile artykuły poniżej następujące nie wskazują wyjątków od tej zasady.

Zgromadzenie z przyzwoleniem dyrektoryatu ułoży regulamin spraw.

Artykuł 20.

Prawo zgromadzenia w uchwalaniu.

Zgromadzenie deputowanych związku ma prawo stanowczego udziału ku wykonywaniu władzy prawodawczej związku.

Władza prawodawcza związku rozciąga się:

1) na zmiany w konstytucyi związku;

2) na istniejące, lub nowo utworzyć się mające organiczne instytucye związku;

3) na budżet związkowy;

4) na ustalenie powszechnych zasad w prawodawstwie każdego z państw co do spraw prasy i stowarzyszeń, co do prawa własności literackiej i artystycznej, co do prawa o zamieszkaniu prawnem, co do wzajemnego wykonywania wyroków prawomocnych, co do wychodźstwa, tudzież przedmiotów ważnych dla ogółu, których powszechne uregulowanie byłoby na przyszłość poruczone władzy prawodawczej związku przez odpowiednie konstytucyi uchwały dyrektoryatu (artykuł 11.) i zgromadzenia deputowanych.

Projekta do ustaw względem jakowejś zmiany konstytucyi związkowej, lub względem utworzenia nowej organicznej instytucyi kosztem związku, jako też te, które nowy przedmiot od tego czasu należący do prawodawstwa państw pojedyńczych, przekazują władzy prawodawczej związku, mogą być na zgromadzeniu deputowanych związku przyjmowane tylko większością przynajmniej $^4/_5$ części głosów.

Jak dyrektoryat podobnie zgromadzenie deputowanych posiada prawo proponować ustawy związku. (C. d. n.)

Frankfurt, 20. sierpnia. *(Rezolucye zjazdu deputowanych niemieckich.)* Zjazd deputowanych niemieckich przyjął następujące rezolucye.

1. Zjazd deputowanych w samodzielnej inicyatywie Cesarza austryackiego ku przygotowaniu reformy związku niemieckiego, tudzież w chętnem wzięciu udziału w dziele takowem wszystkich prawie książąt i wolnych miast niemieckich, widzi pocieszające oznaki, iż przekonanie o niedostateczności obecnych form związku i konieczność zniweczenia ich ukształtowania, stanowczo się rozpowszechniło. Czyli zaś zjazd deputowanych w fakcie tym upatrywać może rękojmię, iż prawo ludu niemieckiego do godnej jego konstytucyi po tylu, bezowocnych przyrzeczeniach wykonane zosta-

nie, zależeć to będzie od dalszego postępowania książąt i rządów niemieckich.

2. Zjazd dpputowanych wprawdzie dziś tylko w jedności państwa związkowego, jak takowe w konstytucyi państwa niemieckiego z roku 1849 prawny wyraz swój znalazło, spodziewać się może zaspokojenia potrzeb koniecznych wolności i jedności, bezpieczeństwa i potęgi narodu niemieckiego; jednak w obecnych stosunkach, w śród ciągle grożących przesileń wewnętrznych i niebezpieczeństw zewnętrznych, zjazd deputowanych nie może zachować postawę wprost zaprzeczającą projektowi austryackiemu, dążącemu do zreorganizowania związku państw, nadaniem mu ściślejszej kolegialnej władzy wykonawczej i reprezentacyi ludowej.

3. Zarazem jednak zjazd deputowanych wiele szczegółowych oznaczeń aktu reformy jako nader niebezpieczne uważać musi, mianowicie co do sposobu reprezentacyi ludu i jej atrybucyj, która zdelegowanych zgromadzeń stanowych różnych państw złożona być ma, co ani wolności ani jedności nie daje dostatecznej rękojmi, która jedynie w reprezentacyi, wolno i bezpośrednio przez naród wybranej, upatrywaćby można.

4. Zjazd uważa nadto zupełne równouprawnienie w związku państw dwóch wielkich mocarstw, jako konieczność polityką i sprawiedliwością nakazaną, i uważa, iż wyłączenie prowincyj pruskich przed rokiem 1848 do związku nie należących, sprzeciwia się jedności i potędze Niemiec, do czego każda reforma dążyć powinna.

5. W każdym razie zjazd deputowanych oświadczyć musi, iż po jednostronnem postępowaniu rządów niemieckich, nie może się spodziewać pomyślnego załatwienia reformy narodowej, uważa więc zwołanie zgromadzenia narodowego, na podstawie przepisów uchwałami zgromadzenia związkowego z dnia 30. marca i 7. kwietnia 1848 objętych, i przyjęcie aktu reformy przez tož zgromadzenie narodowe, jako konieczne dopełnienie dzieła reformy. Zgromadzenie na takiej podstawie zebrane, będzie wyrazem woli całego ludu niemieckiego; ono to będzie miało prawo zbadania projektu tak w ogóle jak i we wszystkich szczegółach, rozważanie zmian, pod którem warunkiem przyzwolenie swe udzielić będzie mogło, gwoli temu, żeby dzieło rozpoczęte, zamiast podniesienia i wzmocnienia życia narodowego praw i wolności już nabytych, nie nadwerężyło.

6. Wydział nieustający odbiera polecenie bacznego śledzenia dalszego postępu nowych usiłowań reformy; gdyby zaś zdarzyły się wypadki lub złożone zostały odmienne projekta, mogące wywołać czynności zjazdu deputowanych, wydział obowiązany będzie uczynić kroki właściwe, ku zwołaniu nadzwyczajnego zjazdu, w razach zaś właściwych dawać ma tymczasowe oświadczenie, na podstawie uchwał zjazdu deputowanych i w jego imieniu.

Turcya.

(Pożar. — Nowa pożyczka. — Wiadomości bieżące.) Z **Konstantynopola** donoszą *Jener. Kor.* pod dniem 17. sierpnia co następuje: Pożar, który srożył się zeszłego tygodnia w starym Seraju, zrządził nierównie większą szkodę, niż to przyznaje urzędowy *Journal de Constantinople*. Dziennik ten podaje stratę tylko na 300.000 funt. szterlingów; *Courrier d'Orient* pisze o milionie przeszło, gdy tymczasem rzeczywiście wynosi szkoda do 3 milionów, — Brak pieniędzy większy tu dzisiaj niż kiedykolwiek, i napróżno starała się Porta zaciągnąć nową pożyczkę najprzód w sumie 10, potem 5 a w końcu tylko dwóch milionów funtów za pośrednictwem banku; żąda on bowiem gwarancyi, których Porta dać nie może, i ofiaruje przy teraźniejszych stosunkach tylko 500.000 funtów, prawdziwą bagatelę, którąby Sułtan za trzy miesiące przepuścił. — W uroczystość Napoleona znajdowali się na *Te Deum* w kościele Panny Maryi urzędownie tylko ci dyplomaci, o których rządach przypuszczać można, że w razie wojny z Rosyą byliby sprzymierzeńcami Francyi. Obok margrabiego Moustier, ozdobionego orderem „Osmanie", widziano posłów włoskiego, szwedzkiego i duńskiego; zresztą niebył nikt obecnym z tutejszej wyższej dyplomacyi. Dziwnem wydaje się, że Porta w kwestyi polskiej nieidzie w parze z Anglią, lecz daje się nakłaniać do postanowień, których może pożałować w swoim czasie. Sułtan, nieznając wcale świata i ludzi i marząc tylko o dziełach swoich przodków bez zastanowienia się nad stosunkami, które dozwalały im dokonać coś nadzwyczajnego, pragnie wojny. W ogóle stara się on we wszystkiem tłumaczyć idey francuzkie na tureckie, chociaż z tego wyniknąć może tylko nędzna karykatura; i ztąd też niepowinno dziwić nikogo, że mniema on się być powołanym równie jak Napoleon do rozstrzygania orężem losów świata. Sir Bulwer powstrzymuje wprawdzie ile możności to niewczesne bohaterstwo Cesarza tureckiego, i zdawało się, że wpływ jego przy pomocy równie światłego jak skrytego Fuad Baszy odniesie pomyślny skutek; gdy naraz szczególniejszym sposobem oświadczył się w ostatnich czasach nawet wielki wezyr za wojną. Mówią, że dał się pozyskać Francyi, która za ewentualną pomoc Turcyi przeciw Rosyi i za popieranie innych planów miała przyrzeknąć mu znakomite namiestnictwo Syryi nakształt Egiptu. To opowiadają sobie w naszych kołach dyplomatycznych.

Tymczasem wysełają ztąd i ze wszystkich innych części państwa nieustannie wojska do dystryktów, leżących na północnej stronie Bałkanu, a oraz ku Dunajowi lądem i wodą. Zeszłego czwartku odszedł sztab drugiego korpusu armii i jego naczelny komendant Abdi Abdulkerim Basza do Szumli. Drugi większy obóz, który ciągle otrzymuje posiłki, mianowicie w kawaleryi, znajduje się pod Nissem. Także w Bosnii zbroją się Turcy gorliwie i powiększaja w trójnasób załogę twierdzy Belgradu.

Kronika.

(Wiadomość teatralna.) Dyrekcya teatru niemieckiego w mieście naszem podaje do wiadomości, że z dniem 29. b. m. rozpocznie się kurs opery niemieckiej, do której dyrekcya zaangażowała następujących członków: Pannę **P. Triebler**, pierwszą spiewaczkę dramatyzczną (jako gościa); pannę **Agnieszkę Butschek** pierwszą spiewaczke dramatyczną pannę **Elizę Feldhaus** pierwszą spiewaczkę w koloraturze; pannę **G. Peretti** pierwszą spiewaczkę młodocianną i w koloraturze; pannę **Rozę Caspari**, pierwsza artystkę; pannę **J. Ferenzi**, pierwsza Mezzo-sopranistke i altystkę; panią **N. Kastner** baletniczkę i solotancerkę; pannę **Magdalenę Ducheli**, solotancerkę; pana **J. M. Humbsera** pierwszego tenorzystę bohaterskiego; pana **Juliusza Rossi**, pierwszego tenorzystę lirycznego; p. **G. Schweighofer**, tenorzyste do 2. i 3. partyi; pana **Fryderyka Krecy**, pierwszego barytonistę; pana **Alex. Baraty** pierwszego basiste i buffo, i pana **Ludwika Hurst**, drugiego basistę i buffo.

(Konfiskata,) Wczoraj o świcie wykryto przy ulicy Nowej transport materyałów wojennych, i skonfiskowano go właśnie w chwili, gdy miał być dalej posłanym. Transport ten zawierał 8 skrzyń z mundurami, i innemi rekwizytami wojennemi tudzież 3 skrzynie z amunicyą.

(Pożary.) Dnia 18. b. m. przed południem zgorzał w **Żółtańcach** w obwodzie żółkiewskim, z niewiadomej dotąd przyczyny dom włościanina Demka W. z wszystkiemi budynkami gospodarskiemi, i tegorocznym plonem izraelity Abrahama W.

W miasteczku powiatowem **Kałuszu** w obwodzie stryjskim, powstał pożar z nieostrożności w domu tamtejszego mieszczanina Michała K., i pomimo najusilniejszego ratunku zniszczył nietylko wszystkie jego budynki, ale także pięć sąsiednich domów. Szkodę obliczono na trzy tysięcy kilkuset zł. w. a.

Podobnież z nieostrożności dzieci bawiących się zapałkami pod niebytność rodziców, powstał pożar 11. b. m. w południe w **Grodowicach** w obwodzie samborskim, w domu włościanina Hrycia K, i zgorzał ten dom z wszystkiemi budynkami gospodarskiemi, a oprócz tego cały plon tegoroczny i wszystkie sprzęty. Także dziecię dwuletnie poniosło przytem tak znaczne uszkodzenia od ognia, że zwątpiono o jego wyzdrowieniu.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Przemyśl, 21. sierpnia. W pierwszej połowie b. m. były na targach tutejszych następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:											
	Przemyśl		Jarosław		Mościska		Sąd. Wiśnia		Niżankowice		Sieniawa	
	zr	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austryacką											
Mec pszenicy . . .	3	25	4	28	3	35	3	15	2	50	4	10
„ żyta . . .	1	85	2	43	1	80	1	67	1	85	2	.
„ jęczmienia .	1	60	1	93	1	60	1	55	1	46	2	40
„ owsa . . .	1	42	1	83	1	40	1	7	1	10	2	50
„ hreczki . .	2	50	2	65	.	.	1	85		.	2	25
„ kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ ziemniaków .	1	.	1	15	.	80	.	75	.	.	.	.
Cetnar siana . . .	1	90	1	70	1	17	1	32	1	10	1	80
„ wełny	.	.	105	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	38	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	7	.	7	.	7	75	7	.	7	60	6	77
„ „ miękkiego	5	.	6	.	5	50	5	.	6	20	5	20
Funt mięsa wołowego	.	15		14	.	13	.	10	.	10	.	13
Mas okowity . . .	.	60	.	96	.	80	.	68	.	90	.	70

Ostatnia poczta.

Frankfurt, 25. sierpnia o godzinie 6. min. 15 wieczorem. *Südd. Ztg.* donosi: Postanowiono, aby dyrektoryat składał się z sześciu członków, o decyzyi przez głosowanie nic nie postanowiono stanowczo; kwestyę prezydencyi zostawiono do porozumienia się obudwom głównym mocarstwom, podczas gdy *Post Ztg.* dowodzi, że Austrya ma prawo do prezydencyi. *Frankf. Journal* donosi, że postanowiono, aby dyrektoryat składał się z siedmiu członków, a większa część życzyła sobie, aby ich było sześciu.

Frankfurt, 25. sierpnia o godz. 8. minut 5 wieczorem. *Südd. Ztg.* dowiaduje się o wczorajszej uchwale kongresu monarchów, względem utworzenia dyrektoryatu z sześciu członków, że Weimar i Oldenburg otrzymały głos szósty, a Nassau i Braunschweig piąty. Dzisiaj według tegoż dziennika miał być przyjęty artykuł 16. a mianowicie zgodzono się na delegacyę pomimo oporu stronnictwa liberalnego w kongresie, które żądało wyborów bezpośrednich. *Neue Frankf. Ztg.* dowiaduje się, że kongres monarchów nie będzie obradował nad całym aktem reformy, lecz poprzestanie na ustaleniu zasad, a dalsze uregulowanie poruczy konferencyom ministeryalnym.

Frnkfurt, 25. sierpnia o godz. 9. minucie 35 wieczorem. Zjazd cesarza z królową angielską ma nastąpić przed powrotem ce-

sarza do Wiednia. Dzisiejsza cztero godzinna konferencya miała bardzo pomyślny rezultat: jednogłośnie uchwalono główne zasady aktu reformy, mianowicie względem dyrektoryatu, utworzenia izby deputowanych i zwołania tejże peryodycznie. Jutro odbędzie się znowu konferencya.

Drezno, 25. sierpnia. *Dresd. Jour.* podaje telegram z Frankfurtu, który zaprzecza jakoby król saski wzywał następcę tronu, i potwierdza, że nastąpiło zupełne porozumienie względem składu dyrektoryatu. Wiadomość, że kongres skończy się we czwartek, była przedwczesną.

Berlin, 25. sierpnia. Umyślny korespondent *Nationalztg.* pisze z Frankfurtu: Wczoraj przyjęto artykuł 3, z tą zmianą, że dyrektoryat będzie się składał z 6 członków; Austrya, Prusy, Bawarya będą miały po jednym głosie; Saksonia, Hanower i Wirtemberg będą miały czwarty głos po kolei; elektorat heski i siedmiu wielkich książąt obierają piątego, inni książęta szóstego członka. Artykuł 6 przyjęto. Baden zaprotestowało przeciw temu, jakoby uznanie projektu, oznaczało stosowną podstawę zobowiązania, te sześć punktów wykładać w tym duchu jak Austrya. Dziś są na porządku dziennym artykuły 8, 11, 14 16 i 18.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Po zamknięciu naszego dziennika otrzymaliśmy wczoraj następujący telegram:

Zaleszczyki, 26. sierpnia 12 godz. w południe. Właśnie zawinął tu parопływ „Dniestr“ płynący z Ruzdzwian. Jutro odpłynie w górę na Żurawno do Zalesia.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. sierpnia.

Hotel George: PP. Rozwadowski Fr., z Bobiatyna. — Kuliński Faustyn, z Podola.

Hotel europejski: Bentkowski Wiktor, c. r. oficer, z Kijowa. — Bogdanowicz Michał, z Kozowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. sierpnia.

PP.: Br. Hammerstein, c. k. jenerał-major, do Tarnowa. — Frank Ferdynand, do Nabaczowa. — Szczepański Mieczysław, do Laszek. - Mrozowicki Michał, do Glinny. — Br. Brunicki Julian, do Pohorec. — Tyszkiewicz Maur., do Bortkowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. sierpnia 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	''' 326.50	+12 7	85.6	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	326.34	+19.2	58 1	polud.-zach. „	pochmurno
10.god.wiecz.	326.53	+15.1	78.8	„ „	„

TEATR.

Dziś teatr niemiecki: **„Der Graf und die Blumenmacherin“**, krotochwila ze śpiewami w 3 aktach przez Alexandra Bergen.

Kurs lwowski.

Dnia 26. sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	24	5	29½
Dukat cesarski	„ „	5	27	5	32½
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	11	9	19
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	74½	1	77
Talar pruski	„ „	1	66	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „		—		
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	75	63	76	23
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	79	42	80	04
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	83	74	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	53	82	40
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	201	25	203	25

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 26. sierpnia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	76	70
5% pożyczka narodowa	82	40
Losy z 1860 roku	101	20
Akcye banku wiedeńskiego	793	—
„ „ kredytowego	191	50
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	70
Dukat pojedyńczy	5	32
Srebro	111	25

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 24. sierpnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	72.80	72.90
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	96.—	96.50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	82.25	82.35
od kwiet. do paźd. po 5%	82.40	82.50
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	76.65	76.75
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	76.70	76.90
dtto. po 4½%	69.—	69.25
dtto. „ 4%	61.—	61.50
dtto. „ 3%	46.—	46.50
dtto. „ 2½%	38.—	39.—
dtto. „ 1%	15.25	15.30
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	158.75	159.25
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	157.—	157 50
Przez. do wyl. z r. 1854	95.50	95.75
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	101.25	101.35
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	101.40	101.50
Renty Como po 42 lir. aust.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	71.50	72.—
„ 4½%	67.50	68.—
„ 4%	59.50	60.—
„ 3½%	51.50	52.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	59.50	61.—
„ 2¼%	52.—	53 —
„ 2%	47.—	48.—
„ 1¾%	41.—	42.—
dtto. z procent. za granicą „ 5%	71.50	72.—
„ 4½%	67.50	68.—
„ 4%	59.50	60. —

B. Krajów koronnych. (Obligacye Indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	86.—	87.—
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90.50	91.—
Morawii	88.—	89.—
Szląska	87.50	88.50
Styryi	86.50	87.50
Tyrolu	91.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	86.—	88.50
Węgier	76.50	77.—

Obl. ind. po 5proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Banatu Tem.	75.—	75.25
Kroacyi i Slawonii	76.25	76.75
Galicyi	74.—	74.40
Siedmiogrodu	74.25	75.—
Bukowina	73.75	74.25
Z klauzulą wylos. w r. 1867	73.75	74.—
Lomb. wen. poż. z r. 1859	92.50	—.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	60.—	60.50
Dług Salcburga „ 3½%	—.—	—.—
„ 3%	60.—	60.50
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	30.—	31.—
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

Po 3% za 100 zł.	27.—	—.—
„ 2½% „ 100 „	22.50	—.—
„ 2¼% „ 100 „	20.25	—.—
„ 2% „ 100 „	18.—	—.—
„ 1¾% „ 100 „	15.50	—.—

3. Akcye.

(Za sztukę.)	pien.	towar.
Banku narodowego	792.—	794.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	191.30	191.50
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	639.—	641.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1700.—	1702.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	190.75	190 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	147.—	147.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	126.75	127.—
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	244.—	246.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	201.50	202 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	40.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	675.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	235.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	155.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	444.—	445.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	250.—	252.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	398.—	402.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	258.—	260.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	162 25	162.75

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	102.75	103.—
10let. „ 1857 po 5%	92.—	92.50
przeznaczone do los. po 5%	—.—	—.—
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	87.80	88.—
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.50	76.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	93.25	93.75
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	88.—	88.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	120.—	121.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116.50	116.75
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	91.—	91.50
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	89.50	90.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.—	96.50
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w. a. (1000 fr.)	75.—	80.—

6. Losy.

(za sztukę.)	pien.	towar
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	134 80	135.—
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.—	92.25
Poż. Tryc. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
„ „ po 50 zł. m. k.	52.50	53.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.—	34.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.—	94 50
Salma „ 40 „ „	36.25	36.50
Palfiego „ 40 „ „	36.75	37.25
Clarego „ 40 „ „	33.50	34.—
St. Genois „ 40 „ „	34.75	35.—
Windischgrätza 20 zł. „	21.—	21.50
Waldsteina 20 „	20.—	20.50
Keglevicha 10 „	15.—	15.25

Weksle.

(Na 3 miesiące)

Amsterdam za 100 zł. hol	94.75	94 75
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.60	94.70
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	94.80	94.90
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	83.50	83 65
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	112.—	112.—
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	44.10	44.10
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	44.30	44 35
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.

Kurs złota.

Dukaty ces. men.	5.33	5.34
dtto. pełnej wagi	5.33	5.34
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8.96	8.97
Rosyjski imperyał	9.20	9.22
Talar związkowy	1.67	1.67½
Srebro	111.25	111.50
Kurs korony w c. k. kasach	13zł.	50c.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.